

V novo leto

Na drugem mestu objavljamo govor brata staroste, ki je podal na župni skupščini v glavnih obrisih obračun o svetovnem, nacionalnem in našem sokolskem razvoju v pravkar minulemu letu. V neizpodbitnih dejstvih, ki so v govoru navedena, imamo tudi že načrte za naše delo, za našo smer v novem letu.

Val tujinstva udarja ob jezove najzapadnejših straž Slovanstva. Razmere so v marsičem slične oni dobi, ko se je rodila sokolska misel, ko je Tyrš zaklical ogroženemu Češtvu in Slovanstvu: »Samo neumorna delavnost nas reši, samo resno delo nas očuva in dvigne.« Ob spoznanju, da so narodi propadli po lastni krivdi, nam je Tyrš postavil za glavno nalogo »ohraniti naš narod pri tisti vsestranski čvrstosti, ki ne dopušča narodom, da bi izumrli.«

Da bo zamoglo Sokolstvo vršiti to svojo nalogo, da bo skrbelo za telesno, duševno in нравno silo svojega naroda, se mora vedno in vedno vračati k živemu izvoru svojega rojstva, k nesmrtnim naukom Tyrševim.

Zdrav narod bodočnosti sestoji iz zdravih posameznikov. Čim več je v tem narodu posameznikov, ki s smotrno vežbo in нравnim življenjem skrbijo za svojo trajno moč in zdravje, tem silnejši je narod. Zato hoče Sokolstvo biti vsenarodno, zato se v naših vrstah neprestano ponavlja klic »V telovadnico zbor!«

Tyrš nas svari pred zastojem in nazadnjaštvom. Ali smo dovolj čuječi, da se nas ne loti kaka razkrajajoča bolezen? Med nami se čujejo sicer redki glasovi, da Sokol ni več telovadna organizacija. Ti glasovi so še odmev tiste dobe, ki je hvalabogu že za nami, ko so premnogi smatrali Sokolstvo samo za polje svoje osebne egoistične ambicije. In vendar je jugoslovensko Sokolstvo tudi po reorganizaciji v letu 1930. jasno in nedvoumno izpovedalo, da ostaja slej ko prej na poti, ki jo je začrtal Tyrš. V resoluciji, sprejeti na I. redni skupščini saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, smo med drugim v 3. točki izpovedali:

»Kot glavno, neposredno in posebno sredstvo sokolske vzgoje smatra Sokolstvo telovadbo po Tyrševem sestavu in njegovi metodi. V taki telovadbi vidi Sokolstvo najboljše sredstvo za skladno in sočasno vzgojo telesa in duše, za discipliniranje in jačanje volje. Zato zahteva od svojih pripadnikov, da telovadijo.«

Prva dolžnost nas vseh je tedaj, da posvetimo predvsem vso skrb naši telovadbi, našim telovadnicam, dobremu vaditeljskemu zboru in številu telovadečih pripadnikov.

Naše uprave naj skrbno proučijo to stran našega udejstvovanja in ugotovile bodo, da je marsikje potrebna temeljita preuśmritev dela, da je potrebno, da vsi razmislimo kako napolniti naše telovadnice. Őe danes veljajo besede, ki jih je Tyrš napisal leta 1881. v članku »O vzrokih upadanja in o sredstvih oŹivljenja sokolskih edinic«: »VeŹbati in krepiti telo, sebe in druge odgajati za izvrstne in veljavne člane naroda, to je naloga vsakdanjega dela, ki ga mora vsakdo sam zase neprestano izvrševati, ki ga noben poedinec za drugega, nobena edinica za drugo ne more izvršiti. S tem, da se drugi vadi, se ne boš ti nikoli okreпил. Delaj v krogu bratov, toda delaj v resnici sam, odgoji samega sebe do telesne in moralne dovršenosti, do Źelezne jakosti mišic in volje, odgoji — kolikor najbolj moreš — svoje društvo za pravi, temeljiti in s tem obenem resnično domoljubni posel. V tem leŹi poroštvo rešitve, prav tako, kakor leŹi v tem, ako se tako ne godi, najgloblja kal propasti.«

Jasne besede, ki naj jih premislijo vsi bratje in sestre dobre volje. Le v zvestem izvrševanju tega Tyrševega naročila bomo kljub temni sedanjosti ustvarili našemu narodu svetlo bodočnost.

Beseda brata staroste

(Odlomki iz govora Źupnega staroste br. JoŹe Smertnika na Źupni skupšćini 18. decembra 1938.)

Leto, ki gre k zatonu, je **jubilejno leto** Jugoslavije. Kljub vsem pogreškom in teŹkoćam v drŹavnem javnem Źivljenju beleŹimo velik napredek na vseh poljih narodnega Źivljenja. Napredek, ki je bil mogoć samo v okrilju zašćite svoje narodne drŹave.

To leto je bilo polno velevaŹnih dogodkov, ki so evropske narode privedli na rob vojne katastrofe, dogodkov, katerih Źrtev je postala br. Češkoslovaška drŹava. Ob usodnih septembrskih dogodkih smo v duhu potoŹili usodi: »Zakaj si nam ugrabila našega Prvega Sokola Aleksandra I., našega modrega drŹavnika in vojskovodjo?«

Naš narod iskreno Źeli miru, da bi v miru ustvarjal nove kulturne in materialne dobrine. Toda kdo vé, če se ne bo v bodočnosti komu zahotelo naše zemlje, našega morja. Vsi narodi govore na usta svojih voditeljev, da ne Źele vojne, vendar se vsi z mrzlićno naglico oboroŹujejo, ker drug drugemu ne zaupajo.

Septembrski dogodki so za nas opomin s kolom. Treba je nam bilo moćnega potresa, da smo se zdramili iz sanj in spregledali, da mogoće pride vrsta tudi na nas. Kaj potem?

Naš župni vestnik je dal še pred leti pobudo o potrebi uvedbe »vaj z orožjem« v naš telovadni sestav, kakor jih je že Tyrš predvideval ob snovanju Sokola. Letos je sprejel sokolski savez to staro našo pobudo in uvrstil v vadbene načrte tudi vaje z orožjem. Pozdravljam to odločbo br. Saveza, ki je došla kasno, ali vendar ne prekasno. Na br. načelnistvu pa je, da ne mudi z izvršitvijo te odločbe in stopi v akcijo. Dogodki se odigravajo s tako brzino, da bomo morali opustiti svojo konzervativnost in spoznati, da so danes za nas vaje z orožjem najmanj toliko važne kot vaje na orodju ali proste panoge. Na Vas br. prosvetarji je, da s propagando, s poukom utrete pot tem vajam v naše sokolske edinice.

Danes je nam predvsem treba globoke zavesti dolžnosti do države in nacionalne zajednice ter spoštovanja svetinj, na katerih temelji naša država. Treba nam je samopremagovanja in vdanosti za splošne in državne cilje, treba nam je pravičnosti in spoštovanja zakonov, treba nam je enakih pravic in enakih dolžnosti za vse. Treba je nam prave demokratične svobode, da se v njej svobodno razvija ljubezen za svobodno domovino Jugoslavijo.

V naši utrujeni, s trpljenjem in potoki krvi ustvarjeni domovini se odigravajo danes čudni dogodki in težko razumljivi pojavi. Ne mislim na politične težkoče, ki so do neke meje razumljive v mladi državi, ki je v vojni toliko trpela in izgubila svoje najboljše vodnike. Ali težko je razumeti pojave, da se sistematično ubija zdrav nacionalni čut ter razširja ideje, ki vodijo naravnost v nacionalno dekadenco. Ko se n. pr. lepo kantato, v kateri se opeva bratstvo med Slovenci, Srbi in Hrvati, prikazuje kot narodno sramoto Slovencev, je to vsega obžalovanja vreden pojav, ki odprto kaže na hudo krizo, ki jo preživlja naše narodno telo. Mi Sokoli gremo preko takih in podobnih izlivov ciničnih internacionalcev na naše delo, zavedajoč se, da je sokolsko delo baš zato še bolj potrebno. Zato še z večjo ljubeznijo vsajamo nežno cvetko domovinske ljubezni in jugoslovenske zavesti v duše in srca naše sokolske mladine.

—::—

Sokolsko delovanje je bilo v tem letu močno razgibano. Od našega X. župnega zleta in II. obrambnega zbora smo hiteli na X. vsesokolski zlet v Prago. Oba sta bila za nas preizkušnja naše pripravljenosti, naše discipliniranosti, naše udanosti sokolski stvari. Srečen sem, da morem izreči: Celjska sokolska župa je to preizkušnjo dobro prestala.

Na župnem zletu smo videli, koliko nas je, kdo je naš in kdo ni; na koga se moremo zanesti v slučaju potrebe. Bilo nas je nad 3.300. Ne morem reči, da se s tem številom smemo zadovoljiti, ali da bi ne mogli biti še boljši. Je pa gotovo, da je letošnji župni zlet pokazal, da je naša župa živo, zdravo in homogeno telo, ki vrši

dostojno svojo nacionalno in vzgojno nalogo ob severni meji naše države.

Bratje in sestre!

V teh težavnih časih polnih napetosti in kriz, v času ko je vse slovanstvo v opasni krizi, moramo vztrajati vsi in strniti naše vrste kljub vsem žrtvam, ki padajo iz naših vrst. Zavedajmo se, da zahteva vsak boj žrtve, da brez žrtev ni zmage.

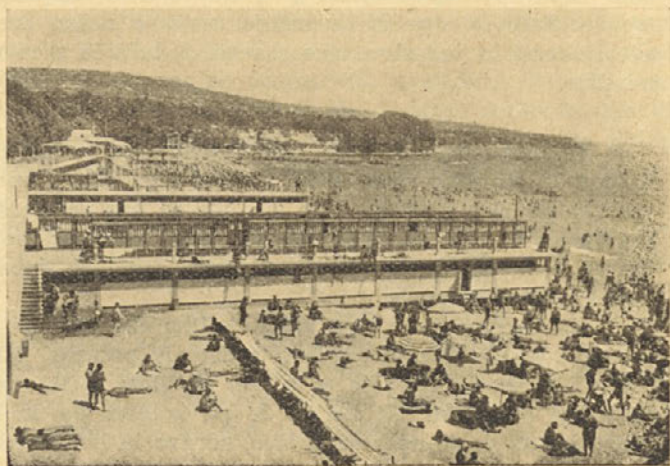
Črtomir Kolenc:

„Potem smo pa res bratje ...“

Pretekle počitnice sem preživel z večjo skupino jugoslovanskih akademikov v Bolgariji. Na pot sem šel z velikim navdušenjem, pa tudi z nekako tesnobo v srcu, saj me vse, kar sem dolej slišal in čital, ni moglo prepričati, da onstran Caribroda žive ljudje naše krvi, ki svoje poreklo res priznavajo in čutijo v sebi slovansko ali celo jugoslovansko zavest.

Ko sem dospel do Varne, »kraljice Črnega morja«, sem doživel že toliko spontaniziranih izrazov ljubezni, ki jo čutijo Bolgari do nas, da me je vsa tesnoba minila.

Pri ogledovanju okolice Varne sem nekoč zašel in se končno znašel v neki opekarni. Bil je precej velik obrat, toda brez najmanjših pridobitev moderne tehnike. Zanimale so me življenjske prilike teh ljudi in pričel sem razgovor z nekim delavcem. Govoril sem v srbskem jeziku. Nenadoma me je prekinil in me vprašal iz katerega dela Bolgarije sem. Začudenje mu je zaigralo v obrazu, ko je izvedel, da sem Jugoslovian, doma blizu Ljubljane.

Varna —
„kraljica
Črnega
morja“

»Ampak jaz te vse razumem«, je dejal, »in če tudi ti mene, potem smo pa res bratje.«

Tako sem v par trenutkih pridobil neznanega trpina od Črnega morja za vzvišeno misel jugoslovanskega bratstva, sam pa sem si utrdil vero v svetlo bodočnost te ideje, ki bo postala nepremagljiva in zmagovita, ko bo zaživela v srcih vseh bratov od Triglava do Črnega morja.

Ko sem čital - številke ...

Kdo pa jih čita? Številke res niso iskano čtivo. Puste so, brez fantazije in lepotičenja, ki ga čitatelj hoče najti v svojem čtivu. Številke in statistik pa večina ljudi res nima rada! In vendar je čitanje številke sila zanimivo in poučno. Še eno prednost imajo številke: neizprosno postavijo pred te pravo sliko življenja brez olepševanj in fantazije.

Čital sem številke v poročilu župnih činiteljev za župno skupščino. Naj Vam danes napišem nekaj misli, ki so se mi poročile ob pregledovanju poročila župnega načelnštva.

Seštejmo število telovadečih v 41 edinici naše župe, ki so poslale statistične podatke za leto 1937. in za leto 1938. Radi primerjave izpustimo ona društva, ki so ostala dolžna poročila o obisku telovadbe za leto 1938. V tej 41 edinici je bil najboljši mesečni obisk telovadbe v letu 1937. 619 članov telovadcev, v letu 1938. pa 464 telovadcev. Odkod tak padec? Kar 155 (t. j. 25%) telovadcev manj! To nazadovanje je tako občutno, da mora vzbuditi posebno zanimanje župnega načelnštva, kakor tudi načelnštva društev. Beg iz telovadnice postaja čimdalje bolj opasen in ne le tehnični činitelji v društvih in v župi, temveč celotna vodstva naših edinic si bodo morala ta problem ogledati od bližje, poiskati vzroke takega nazadovanja in jih z radikalnimi odločbami odpraviti. Sicer se bo zgodilo, da bomo imeli v župi lepo število ponosnih sokolskih domov z dobro urejenimi telovadnicami, a telovadcev ne bo in bodo naše telovadnice prazne.

Pri članicah se izkazuje pri istem številu edinic z leta 1937. na 1938. sicer majhen porast od 309 telovadk na 324, a če odštejemo društvo Celje - matica, kjer se je število telovadk skoro podvojilo, vidimo, da je v celotni župi tudi žensko telovadeče članstvo v rahlem upadanju.

V zgoraj omenjeni 41 edinici imamo 3126 moških članov. Pri 464 telovadcih vidimo torej, da telovadi komaj 14% naših članov. Odstotek ženskega telovadečega članstva je mnogo ugodnejši in presega pri 1238 članicah v 41 edinici s 26% četrtno vsega ženskega članstva.

Pri natančnejšem opazovanju številke ugotovimo, da je odsto-

tek telovadečih najvišji v manjših, maloštevilnih edinicah na deželi. Naša takozvana »najboljša« društva pa bi pri presoji svoje vrednosti po odstotku aktivnih telovadcev (za Sokolstvo edino pravilno merilo!) prišla na zadnja, malo častna mesta.

V naslednjem naj naštejemo društva, ki so dosegla najvišje odstotke telovadečega članstva.

Žensko članstvo: Artiče 73%, Ponikva 66%, Štore-Teharje 63%, Zidani most 60%, Dol 56%, Vitanje 53%, Senovo 45%, Vojnik 36%, Celje - Matica 35%, Sv. Peter v Sav. dolini 35%, Sv. Jurij ob Taboru (četa!) 34%, Rajhenburg 31%, Sv. Pavel v Sav. dolini 31%.

Moško članstvo: Motnik 45%, Rajhenburg 33%, Sevnica 30%, Vransko 29%, Sv. Pavel v Sav. dolini 28%, Hrastnik 25%, Vitanje 25%, Sv. Jurij ob Taboru 25%, Šoštanj 23%.

Tako govore številke! Ali so možna kakšna olepšavanja? Ne! Tudi bi ne bilo sokolsko, zakrivati si oči pred trdnimi dejstvi. Naloga nas vseh je, da temu vprašanju posvetimo večjo pažnjo. Ne količina, temveč kakovost našega članstva daje sokolstvu moč.

Ni fraza, ko pravimo: v telovadnici se v jeklo kujejo značaji.

Dr. Viktor Murnik.

Naše godbe

Na našem lanskem župnem zletu je igralo več godb, ki so še bolj povzdignile mogočnost sokolske povorke, ki se je vila skozi belo Celje. Izgleda pa, da bomo na prihodnjem jubilejnem zletu v Celju imeli še več godb, ker imajo bratje naše župe dovolj smisla tudi za tovrstno udejstvovanje v Sokolu.

Že letos se nam bo predstavila na društvenih nastopih v Posavju nova godba Sokola Krško. Sicer nam krški godci ne bodo

Fanfara Sokol-
skega društva
Krško

povsem novi. Že leta 1919. so bratje v Krškem ustanovili fanfaro. Izpočetka so si pomagali kar z izposojenimi instrumenti, a kmalu so se osamosvojili in melodije krške fanfare so se razlegale na mnogih nastopih v Posavju, na pokrajinskem zletu v Mariboru in na vsesokolskem zletu v Ljubljani. Leta 1925. je fanfara sodelovala tudi na zletu župe Sušak - Rijeka v Crikvenici, a že naslednje leto je prenehala z delovanjem, ker je s premostitvijo nekaterih članov primanjkovalo godbenikov. Po dobrih desetih letih spanja vstaja godba Sokola Krško k novemu delu. Bratje godbeniki že pridno vadijo.

Kaj ustvari sokolska odločnost in žilavost nam kaže godba Sokola Šmarje pri Jelšah. 9. novembra 1931. je društvena uprava najela posojilo 30.000 din za nabavo instrumentov. Mladi godbeniki, sami novinci, so se z ljubeznijo in vnemo lotili vežbanja. Ni jih motila težava začetniškega pouka, ne oddaljenost, ne zima in mraz in niti pregovarjanje naših nasprotnikov jih ni premotilo. Na praznik ujedinjenja 1. XII. 1932. je godba prvič nastopila in prestala tako svoj krst. Od tedaj igra ta godba na vseh sokolskih nastopih tamošnjega okoliša ter na prireditvah gasilskih in drugih Sokolu naklonjenih društev. Dvakrat je godba že igrala tudi na naših župnih zletih.

Godba Sokolskega društva Šmarje pri Jelšah

Seveda tudi v Šmarju ne gre vse tako gladko kot bi izgledalo ob poslušanju njihovih veselih koračnic. Tudi šmarska godba je doživela svoje notranje krize. Prvi voditelj godbe br. Dežela se je moral iz zdravstvenih razlogov umakniti, njegov naslednik br. Ropret je bil premeščen in godba je zašla v težak položaj, ker so morali nekateri člani k vojakom in drugam za kruhom. »Mi se ne damo!« je geslo vrlih Šmarčanov in tako se je posrečilo tretjemu voditelju br. Slavku Ciglencečkemu, da je izvežbal nov kader god-

benikov, da je sedaj zasedba polnoštevila kot v začetku. Menda nam ni treba še povdariti, da so med tem Šmarčani tudi že poravnali dolg, ki je nastal z nabavo godal in še jim je uspelo, da so nabavili za vse godbenike kroje, kajti sokolska godba nastopajle v sokolskem kroju. (Dalje prih.)

Dr. Franjo Delak:

Nekaj misli o zdravniškem pregledu

Pri proučevanju podatkov, ki sem jih ugotovil ob priliki zdravniškega pregleda telovadečih, sem prišel do zaključka, da so obvezni letni zdravniški pregledi velike važnosti i za društvo i za posameznika.

Telovadeči ima že v tem korist, da je opozorjen na organsko napako (če jo ima) in dobi nasvete, kako naj se ravna, da se mu zdravstveno stanje ne poslabša. Na drugi strani pa se sledi telesnemu razvoju, kako ta napreduje od leta do leta, kar je razvidno iz podatkov v zdravniškem listu. Žal, da se telovadke nerade udeležujejo teh pregledov zaradi nekih predsodkov. Prepričan pa sem, da bo to s časom izginilo.

Pri presoji telesne konstrukcije in zdravstvenega stanja sem polagal važnost na Pignetov indeks, vitalno pljučno kapaciteto, število utripov bila in dihov v eni minuti.

Pignetov indeks se izračuna iz telesne višine, telesne teže in oprsja telovadečega. Dobljeno število služi kot merilo za telesno sposobnost in pove ali ima telovadeči jako močno, krepko, povprečno itd. postavo. S tem še ni povedano, ali je njegovo telo gibčno in prožno, kajti tudi netelovadec more imeti močno ali krepko postavo, pri tem pa je sam okoren.

Za telovadca je važnejša njegova telesna gibčnost, ki si jo pridobi s smotrno telovadbo, kakor pa telesna sposobnost, ki največkrat nastane vsled telesne gibčnosti. Kot merilo za določitev stopnje telesne gibčnosti sem vzel vitalno pljučno kapaciteto, ki je vedno odvisna od prožnosti prsnega koša. Opazil sem namreč, da je ta prožnost pri dobrih telovadcih večja kot pri slabejših.

Prožnost prsnega koša se izraža s številom, ki nam pove razliko oprsja med najglobokejšim vdihom in največjim izdihom. To število se suče pri slabih telovadcih med 3—5 cm, pri srednjih med 5—8, a pri dobrih od 8 cm dalje. Z ozirom na prožnost prsnega koša, ki bi nam služila kot merilo za telesno gibčnost, sem mnenja, naj se telovadce vodi v zdravniškem listu tudi po skupinah I., II. in III. V I. skupino bi spadali oni telovadci, ki imajo razliko oprsja nad 8 cm, v II. skupino od 5—8 cm, a v III. skupino izpod 5 cm. Zanimalo bo zdravnika in še bolj telovadca, koliko časa je ta slednji potreboval, da je prišel iz nižje skupine v višjo.

Veliko važnost sem polagal na število utripov in dihov v eni minuti. Predvsem je bilo izključiti organsko napako na srcu in bolezni na dihalnem organu. Zdrav odrasel človek napravi v eni minuti 16 do 20 dihov, a bilo (puls) ima normalno 60 do 80 utripov. Opazil pa sem, da je to število pri mladih telovadcih mnogo višje. V mnogih slučajih sem ugotovil, da ima telovadec v mirnem stanju 24 dihov v eni minuti, a po 10 počepih se je število dvignilo na 28—30 dihov. Prav tako je bilo kazalo v mirnem stanju 90—96 utripov, a po 10 počepih je imelo 110—120 utripov. Vzrok temu pojavu je iskati pri zdravih telovadcih v pretiranem udejstvovanju v sportu in lahki atletiki ali pa v prekomernem naporu mišičja telesno šibkejših. V obeh slučajih nima telovadec nobene koristi, pač pa le škodo zaradi prevelike obremenjenosti celotnega organizma. Posledice prej ali slej ne izostanejo. Bratje in sestre naj telovadijo redno, a nikdar pretirano, da si ohranijo s smotrno telovadbo prožnost in moč telesa ter svežost duha, ki so tako potrebni v teh težkih dneh.

Ž. F.:

Kako smo zidali ...

Že ob ustanovitvi rajhenburškega Sokola dne 26. maja 1910 smo razmišljali o bodočem Sokolskem domu. Zaradi narodno zavednega življa so bili dani vsi pogoji za razvoj in napredek novoustanovljenega društva. Vse takratno delo pa se je vršilo raztreseno po raznih prostorih, in sicer prosvetno v gostilnah včlanjenih bratov, tehnično pa v gasilskem domu, kjer je imelo društvo že vse potrebno telovadno orodje. Uvideli smo, da v takih okoliščinah kljub dobro vpejani postojanki uspehi ne bi bili dovoljni, zato smo še istega leta, dne 20. novembra 1910 ustanovili sporedno društvo »Sokolski dom«.

Sokolski dom v Rajhenburgu

Naloga tega društva, ki so ga tvorili starejši izkušeni narodnjaki je bila, da postavi in vzdržuje Sokolski dom za »Telo-
vadno društvo Sokol v Rajhenburgu«. To društvo je torej zbiralo
sredstva v svrhu čimprejšnjega oživetvorenja svojega končnega
namena. Vso to akcijo pa je zatrl l. 1914 svetovni požar, ko je
bilo vsako delo v sokolski organizaciji ustavljeno. Nabrano goto-
vino so še pravočasno deponirali v dveh hranilnicah.

Po prevratu je vsled reorganizacije Sokola društvo »Sokolski
dom« likvidiralo, njegovo funkcijo pa je prevzelo sokolsko dru-
štvo samo.

Umevno, da je bila razgibanost po prevratu v društvu vse-
stranska. Pred vojno vcepljena ideja nesmrtnega Tyrša je ob-
rodila mnogobrojen sad. Pridobivali smo na terenu... Po prevratu
se je tehnično delo vršilo v bivši jetnišnici rajhenburškega gradu;
ta prostor so namreč telovadci sami zasilno uredili.

Leta 1921. je društvo kupilo po zelo ugodni ceni stavbno
parcelo za znesek din 12.000.—. Začetek je bil storjen.

Z vso vnemo se je članstvo oprijelo nabiralne akcije za po-
stavitev lastnega doma. Z nabrano gotovino v znesku ca 50.000 din
ter s primerno količino gradbenega materiala se je društvo odločilo
v l. 1924. za zidavo Sokolskega doma. V danih prilikah je bila ta
vsota malenkostna, kljub obveznemu kuluku vsega članstva.

Delo se je pričelo, treba ga je tudi dokončati: z geslom »Z
vso silo naprej, niti koraka nazaj!« se je takratni gradbeni odbor
poprijel dela pri tej stavbi. Trojica zavednih sokolov, to so br.
Jeriček, Agrež st. in Straus, je vodila to delo pod skrajno težkimi
pogoji do konca. Bratje in sestre, denarja ni. — Kako nadaljevati?
Zidarji, tesarji in delavci prosijo za denar... Obrtniki in dobavitelji
skeptično vprašujejo, ali bo denar?

To mučno stanje in naraščajoče nezaupanje napram našemu
društvu je rešil takratni starešina br. Jeriček s tem, da je založil
ozir. poplačal vse odprte račune. Cilj je bil dosežen. Sokolski dom
smo otvorili l. 1925.

TEHNIČNI DEL

Tekmovalna snov

za člane, naraščaj ter moško in žensko deco Sokolske župe Celje za leto 1939

Podajamo olajšano in skrajšano tekmovalno snov za člane in
naraščaj, da bo pristopna vsem edinicam, z željo, da resno pristopijo
k delu in se pripravljajo na župne tekme, ki bodo 11. junija 1939
v Celju in kjer naj sodelujejo vse delavne edince.

V smislu sklepa župnih načelnikov in načelnic objavljamo tudi tekmovalno snov za naše najmlajše, ki se bodo pri tekmah postavili tudi v streljanju. Tudi te pripravljajte z isto ljubeznijo in vestnostjo kakor člani in naraščaj, saj korakajo po vaših stopinjah.

Navodila glede ostalih panog, t. j. ideologije, prostih panog in streljanja, prejmete naknadno.

ČLANI — NIŽJI ODDELEK:

Poznavanje sokolstva — tekmovalna prosta vaja I. del »Soko« let. 1938, št. 10, str. 376 — drog ali krogi — konj ali bradlja — preskoki čez konja, kozo (2 telovadca) — skok v daljino z zaletom — disk — tek na 60 m, 3 zapreke, viš. 85 cm — streljanje.

Drog: I. sestava: Iz mirnega visa z nadprijemom: z zgibo podmetno koleb — zakoleb, s predkolebom naupor vzklopno, nakazati vzporo — premah odnožno: z l. naprej — z d. naprej, nakazati vzporo zadaj, l. v podprijemu — $\frac{1}{4}$ obrat levoročno v l. v vzporo spred — sevlek v vis (počasen prehod naprej) ziboma prevlek v vis zadaj in seskok.

II. sestava: Iz stoje za drogom: naskokoma vzmik spred (nakazati vzporo) — z zamahom toč nazaj — koleb podmetno — naupor vzklopno — premah odnožno z d. naprej, preprijem z d. v podprijem in odnožka z l. s $\frac{1}{2}$ obr. v d.

Bradlja: I. sestava: Iz koleba v opori na lehteh: vzpora vzklopno — zakoleb — s predkolebom sed raznožno — preprijem pred telo v oporo na lehteh ležno — s predkolebom preval nazaj sklonjeno v sed raznožno za rokami — preprijem za telo — sesed not — zakoleb — s predkolebom prednožka.

II. sestava: Iz koleba v opori na lehteh z zakolebom vzpora — predkoleb — z zakolebom s $\frac{1}{4}$ obr. strižno sed raznožno pred rokami — preprijem pred telo — polagoma sklonjeno stoja na ramenih — drža — polagoma preval naprej sklonjeno v sed raznožno pred rokami — preprijem pred telo — sesed not — predkoleb — z zakolebom zanožka.

Krogi: I. sestava: Iz koleba v visu: s predkolebom vis vzosno — zgiba in zakoleb v zgibi — s predkolebom uleknjeno vis strmoglavo — vis vzosno — naupor v zaveso v d. podkolenu za d. podleht — vis vzosno — zakoleb — s predkolebom prevrat snožno.

II. sestava: Iz koleba v visu: z zakolebom izvinek naprej v vis zadaj — polagoma vis vzosno — zakoleb — s predkolebom naupor v sklek — polagoma vzpora — nakazati vzporo in seskok

Konjna šir z ročaji: Oprijem z d. na sprednjem ročaju, z l. na vratu: naskokoma kolo odnožno z d. s $\frac{1}{4}$ obratom v l.

desnoročno v vzporo zadaj na ročajih — premah odnožno: z l. nazaj — z d. nazaj — premah odnožno z l. naprej — koleb v d. — premah odnožno z l. nazaj — premah odnožno z d. naprej — kolo odnožno z l. naprej s $\frac{1}{1}$ obr. v d. desnoročno v vzporo jezdno na sprednjem ročaju in vratu — odnožka z d. s $\frac{1}{2}$ obr. v l., l. bok ob konju. (Sestava se dela na obe strani.)

Preskoki: Konj, kozlič na šir, višina 120 cm: skrčka — raznožka s $\frac{1}{2}$ obratom — prednožka (v poljubno stran).

ČLANI — SREDNJI ODDELEK:

Tekmujejo v isti tvarini kot m. naraščaj višji oddelek, razen konja.

Konj na šir z ročaji: I. sestava: Oprijem na ročajih: naskokoma premah odnožno z d. naprej — koleb v l. — premah odnožno z d. nazaj — premah odnožno z l. naprej — koleb v d. — premah odnožno: z d. naprej — z l. naprej — z d. nazaj — z l. nazaj na tla in z odzivom sonožno odbočka v d. (Vaja se dela na obe strani.)

ČLANI — VIŠJI ODDELEK:

Poznavanje sokolstva — tekmovalna prosta vaja »Soko« št. 10, stran 376, I. del in 378 IV. del — visno orodje — oporno orodje — preskok čez orodje — skok v daljino — disk — tek preko zaprek na 110 m, 10 zaprek v višini 91.4 cm — streljanje.

Glej »Soko« št. 9, letnik 1938, str. 346, 347 in 348.

MOŠKI NARAŠČAJ — NIŽJI ODDELEK:

Poznavanje sokolstva — tekmovalna prosta vaja I. del, »Soko«, let. 1938, št. 10, str. 376 — visno orodje — oporno orodje — preskok čez orodje — skok v daljino — disk — tek na 60 m, 3 zapreke v višini 76 cm — streljanje.

Drog: I. sestava: Iz koleba v visu z nadprijemom: s predkolebom naupor v zaveso v d. podkolenu zunaj — preprijem z d. toč v obesi nazaj — preprijem z d. k l. in premah odnožno z d. nazaj (vzpora spredaj) spad nazaj in podmetno koleb — pri zakolebu seskok s $\frac{1}{2}$ obr. v l. (s spuščanjem l.)

II. sestava: Iz visa spredaj z nadprijemom: zgiba — vis — s tretjim kolebom ziboma prevlek v vis vznosno zadaj — vis strmoglavo zadaj — polagoma upognjeno vis zadaj in seskok.

Bradlja: I. sestava: Zunaj bradlje prečno z dvoprijemom: s sonožnim odzivom in $\frac{1}{1}$ obratom v l. naupor v zavesi na nartih do opore na lehtih ležno za rokama raznožno — polagoma vzpora — predkoleb — v zakolebu raznožiti in snožiti

— s predkolebom sed snožno na d. zunaj — sesed v l. preko obeh lestvin s $\frac{1}{2}$ obratom v d.

II. s e s t a v a: Iz kolebanja v opori na lehteh — opora na lehteh vzosno — sed raznožno pred rokami — preprijem pred telo in sesed not — predkoleb — zakoleb — s predkolebom prednožka v l. s $\frac{1}{2}$ obratom v d.

K o n j: Ista sestava kakor za m. naraščaj višji oddelek z razliko, da je višina konja 130 cm.

K r o g i — I. s e s t a v a: Iz kolebanja v visu: vis vzosno — zakoleb — vis vzosno in spojeno vis strmoglavo (trzoma) — vis vzosno — vis zadaj — seskok.

II. s e s t a v a: Iz kolebanja v visu: vis vzosno in prevesa z d. na d. lehti — drža (telo uleknjeno) — vis vzosno — zakoleb — vis vzosno in s premahom odnožno z d. seskok.

P r e s k o k i čez kozliča na šir ali telovadca, višina 120 cm: raznožka — skrčka — odbočka.

MOŠKI NARAŠČAJ — VIŠJI ODDELEK:

Poznavanje sokolstva — tekmovalna prosta vaja I. in II. del. »Soko« letnik 38, št. 10, str. 376 in 377 — visno orodje — oporno orodje — preskok čez orodje, konj, kozlič; višina 130 cm — skok v daljino — disk — tek na 60 m preko ovir, 5 ovir, viš. 91.4 cm — streljanje.

D r o g — I. s e s t a v a: Iz stoje za drogom: Naskokoma vzmik spred — toč nazaj — koleb podmetno — zakoleb — s predkolebom naupor vzklopno — odkoleb — velevzmik — koleb podmetno — zakoleb — podmet.

II. s e s t a v a: Iz koleba v visu z nadprijemom: v zakolebu plosk-niti z dlanjo ob dlan — s predkolebom $\frac{1}{2}$ obrata v l. levoročno v vis z dvoprijemom — s predkolebom vzmik zadaj (nakazati vzporo zadaj) — $\frac{1}{1}$ obrat v l. levoročno v vzporo spred — spad v vis vzosno in naupor vzklopno (nakazati vzporo) — vnovič zamah in vzkok v vzporo čepno na drogu ter seskok naprej uleknjeno.

B r a d l j a — I. s e s t a v a: Iz koleba v opori na lehteh: vzpora vzklopno — odsuk — preval nazaj v stojo na ramenih — drža — s predkolebom vzpora in spad v oporo na lehteh vzosno — z zakolebom vzpora in kolo zanožno z d. čez d. lestvino ter prednožka v levo.

II. s e s t a v a: Iz koleba v opori na lehteh: z zakolebom vzpora s $\frac{1}{1}$ obratom strižno v sed raznožno pred rokami — preprijem pred telo — sesed zanožno not — s spadam v oporo na lehteh vzosno preval uleknjeno nazaj razročno — vzpora vzklopno — zakoleb — s predkolebom prednožka v d. s $\frac{1}{1}$ obratom v l.

Krog — I. sestava: Iz koleba v visu: s predkolebom uleknjeno vis strmoglavo — vis vznosno — naupor v zavesi v d. podkolenju za d. podleht, nakazati vzporo — spad v vis vznosno — zakoleb — s predkolebom naupor v sklek — polagoma vzpora, nakazati — seskok.

II. sestava: Iz mirnega visa: naupor težno menoma — povos v vis vznosno — izvinek nazaj in s predkolebom vis vznosno — zakoleb — s predkolebom prevrat raznožno.

Konj s sprednjim ročajem, višina 150 cm: Iz stoje čelno dvoprijem na ročaju: naskokoma sed jezdno bočno — presed prednožno z d. in sed snožno na l. strani — sesed zanožno snožno v d. s $\frac{1}{2}$ obratom v l. v stojo na tleh in spojeno odriv ter vsed jezdno bočno — presed prednožno z l. v sed snožno na d. strani — sesed zanožno snožno v l. s $\frac{1}{2}$ obratom v d. v stojo na tleh in odriv ter premah zanožno snožno v d. v isto postavo na drugi strani konja ter spojeno odriv in premah snožno v l. v stojo na tleh, d. bok ob konju.

Preskoki: Konj na šir, višina 130 cm: sklonka — vzpetka.

Konj vzdolž: raznožka (pri kozi mora biti mostič oddaljen 120 cm.)

Namen tekmovanja dece je, da ona že v najnežnejši dobi razvoja pridobi čut za strogorednost, vztrajnost, skupnost ter borbo za napredek in uspeh, istočasno pa tudi osnovne pojme o sokolstvu v splošnem.

Vsa tekmovalna snov je razdeljena v 2 dela in sicer za starejšo deco od 9.—14. leta ter mlajšo deco od 6.—9. leta. Tekmujejo izključno samo v zaključenih vrstah po 6 tekmovalcev, kateri se vsi ocenijo za končni rezultat. Torej posamezniki so izključeni in ne morejo tekmovali. Isto velja za žensko deco.

MOŠKA DECA od 6.—9. leta tekmuje v:

prosti vaji (brez redovnih vaj) — skoku v višino med vrvicami — izmeničnem teku na razdaljo 30 metrov (vrste) — lučanje žogice v tarčo (namesto streljanja) — poznavanju sokolstva.

1. **Prosta vaja**: Tekmuje se v vaji predpisani za okrožje, kakor pri višji deci. — Ocenjuje se: izvedba . . 8 točk
utis . . 2 točki

Skupaj . . 10 točk

Pri nižji deci se odbija za netočnost položajev največ 0.25 točke, za grobe napake pa 1—2 točki.

2. Skok v višino skozi letvice se izvaja in ocenjuje kakor pri višji deci, samo s to razliko, da so mere nižje. Poprave so dovoljene pri prvem in drugem skoku.

1	skok	0·50		130		80		1 točko	
2	"	0·50		125		75	odprtina	2 točke	ocena
3	"	0·50		120		70		3 "	
4	"	0·50		115		65		4 "	
5	"	0·50		110		60		5 točk	
								Skupaj 15 točk	

3. Izmenični tek na razdaljo 30 m:

Vrsta stoji v koloni 3 korake za startno črto. Prvi tekač je na startu s predajno palico (25 cm dolgo in 3 cm debelo). Na povelje »pripravljeni zdaj«, izteče prvi 15 m daljave, kjer je zabit kol, zavije okoli njega ter teče nazaj, kjer ga čaka naslednji, kateremu izroči palico.

O c e n a: Najhitrejša vrsta dobi 10 točk, ostale pa sorazmerno.

4. Lučanje žogice v tarčo:

Tarča mora biti najmanj 1 m od tal. Na njej so začrtani 3 krogi, i. s. meri notranji 3 dm, srednji 6 dm, zunanji pa 9 dm. Luča se 3× zaporedoma v razdalji 6 metrov.

O c e n a: notranji krog 12 točk

srednji krog 8 točk

zunanji krog 5 točk

Skupaj 25 točk

5. Poznavanje sokolstva:

Obravnava se snov iz prejšnjih let. V ostalem pa velja isto kot za starejšo deco, kjer bodo dana še navodila.

MOŠKA DECA od 9.—14. leta tekmuje v:

nastopu k prostim vajam — prosti vaji — skoku v višino med vrvicami (skozi okno) — teku na 50 m s hodalkami — streljanju z zračno puško v tarčo — poznavanju sokolstva — igrici z malo žogico »Na dvoboj«. (Ta igrica je dana na izbiro in ni strogo obvezna, priporoča pa se, da se jo goji.)

1. Nastop k prostim vajam. Deca prikoraka v koloni po jedan. Poveljuje vodnik ali vaditelj dece (lahko pa tudi sodnik) — prikorakajo od l. strani:

Stroj vrstu na levo! (po končani izvedbi gledajo na desno, ravnanje) — Mirno! — Zdravo! (vrhovni sodnik pozdravi najprvo, na to deca enoglasno odzdravi) — Na l. krug! — Tri korake napred marš! — Na l. krug! — Od d. proti l. odročnjem razmaknis! — Priroči! — Na mestu voljno!

Ocenjuje se skladnost od 0—10 točk za celo vrsto.

2. **Prosta vaja:** tekmuje se v obvezni vaji za župo ali okrožja.
 Ocenjuje se vsak posameznik izvedba 8 točk
splošni utis 2 »

10 točk

Po vaji se poveljuje: Mirno! — K sredini primaknis! — Na desno! — Oddeljenje napred marš!

3. **Skok v višino med vrvicami (z zaletom):**

Razdalja med stojali mora biti najmanj 2 m — Mesto vrvic naj bodo letvice — Skače se brez deske — Začne se skakati skozi okno, kjer je spodnja letvica 75 cm od tal, zgornja pa 145 cm. — Spodnja letvica ostane vedno v isti višini, zgornja se pa znižuje in sicer petkrat 145, 140, 135, 130, 125, tako da meri okence pri zadnjem skoku 50 cm.

Pravila za skoke: Skače se z zaletom vsako višino samo enkrat, samo prvi skok za 1 točko se lahko skače 2 krat, to pa za to, da se tekmovalec privadi orodja in prostora. Začeti se mora postopoma od zgoraj navzdol. Način preskoka je poljuben. Če podere letvico izpade od nadaljnega tekmovanja ter se oceni samo preskočene mere in sešteje.

Ocena: prvi skok	1 točka
drugi skok	2 točki
tretji skok	3 točke
četrti skok	4 točke
peti skok	5 točk
Skupaj	15 točk

4. **Tek na 50 m s hodalkami:**

Pravila: Na določeno znamenje starterja stopijo tekmovalci na hodaljke za startno črto ter začnejo teči.

Trikratni padec s hodalk na progi se oceni z 0. Pri padcu so dovoljeni samo 3 koraki naprej brez hodalk, sicer je tudi ničla. Pri prvem padcu se prištejejo 2 sek., pri drugem padcu pa 3 sek. za kazen.

Lestvica za ocenjevanje teka s hodalkami na 50 m

Sek.	Točke	Sek.	Točke	Sek.	Točke	Sek.	Točke
48	10	55	7.2	62	4.4	69	1.6
49	9.6	56	6.8	63	4	70	1.2
50	9.2	57	6.4	64	3.6	71	0.8
51	8.8	58	6	65	3.2	72	0.4
52	8.4	59	5.6	66	2.8	73	0
53	8	60	5.2	67	2.3		
54	7.6	61	4.8	68	2		

6. Streljanje z zračno puško v tarčo:

Strelja se sede (ali stoji) za mizo, kjer je puška naslonjena, tarča pa je oddaljena 6 m ter je v višini strelca. — Vsak tekmovalec ima 3 strele. Na tarči so začrtani 3 krogi in sicer: notranji s polumer. 1.50 cm, pogodek v ta krog se oceni z 12 točk. srednji s polumer. 3 cm, pogodek v ta krog se oceni z 8 točk. zunanji s polumer. 4.50 cm, pogodek v ta krog se oceni s 5 točk.

Skupaj . . . 25 točk.

(Po tabeli za strelske družine je sledeče: Od 12—9 je 12 točk, od 9—5 je 8 točk, od 5—1 je 5 točk.)

Prebita ali narušena črta znači večji krog.

O p o m b a: Deca, ki bi ne mogla priti do pušk, pa naj tekmuje v lučanju žogice v tarčo. Tarča mora biti na deski v višini 1.50 m ter razdeljena kakor za strelce, samo z razliko, da je 10 krat večja (namesto cm so dm). Luča se $3\times$ na razdaljo 8 m. Ocenjuje se kakor strelce.

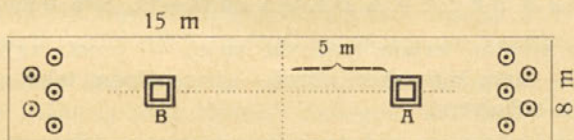
7. Poznavanje sokolstva:

Poglobitev lanske tvarine. Podrobna navodila priobčimo naknadno. — Ocenjevanje: zgodovina . . . do 10 točk
organizacija . . . do 10 točk
ideja . . . do 10 točk

30 : 3 = 10

8. Igra z žogico »Na dvoboju«:

Igrišče je pravokotnik dolžine 30 m in širine 8 m. Srednja črta razdeli pravokotnik v 2 enaka dela. Na daljši razpolovnici zarišemo 2 kvadrata 0.75 m = s, oddaljena po 5 m od sredine, torej v medsebojni razdalji 10 m.

Pravila igre: Igralci so deljeni v stranko A in B, vsaka po 6 igralcev, ki se postavijo zadaj v pravokotniku, ter pomagajo loviti žogo. V kvadrata vstopita po eden od stranke A in B, vsak na svoji polovici. Samo za prvi lučaj stranke ozir. strelca žrebata. Vsaka stranka ima **samo 2 meta** in to v najboljšem slučaju. Najprvo luča strelec, ki ima po žrebu pravico, v nasprotnika v kvadratu. Niti strelec, kakor nasprotnik se ne smeta dotakniti črte kvadrata ali pa izven. Ta greška takoj izloči tekmovalca ter na njegovo mesto mora naslednji. Dovoljeni pa so poskoki, kloni itd. Če je nasprotnik zadet, mora

izstopiti, na njegovo mesto stopi drugi, ki pa ima **takoj naslednji lučaj**. Zaporedni lučaji iste stranke so izključeni. Zmaga vrsta, ki je odbila vse nasprotnike. Vrste zmagovalke tekmujejo med seboj; končno dobi zmagovalka 10 točk, ostale pa sorazmerno število.

NIŽJA ŽENSKA DECA od 6.—9. leta tekmuje v:

prosti vaji — skoku v daljino — teku s kratko kolebnico na 40 m — metu žoge skozi obroč — poznavanju sokolstva.

2. Lestvica za skok v daljino

2.40 m . . .	10 točk
2.35 m . . .	9 točk
2.30 m . . .	8 točk
2.25 m . . .	7 točk
2.20 m . . .	6 točk
2.15 m . . .	5 točk
2.10 m . . .	4 točke
2.05 m . . .	3 točke
2 m . . .	2 točki
1.95 m . . .	1 točka
1.90 m . . .	0 točk

3. Lestvica za tek s kolebnico

8 sek. . . .	10 točk
8.30 sek. . .	9 točk
9 sek. . . .	8 točk
9.30 sek. . .	7 točk
10 sek. . . .	6 točk
10.30 sek. . .	5 točk
11 sek. . . .	4 točke
11.30 sek. . .	3 točke
12 sek. . . .	2 točki
12.30 sek. . .	1 točka
13 sek. . . .	0 točk

4. Met žoge za odbojko skozi obroč se vrši ravnotako kakor pri višjem oddelku, samo $\frac{1}{2}$ m bližje. Dovoljeni so 3 meti, ako vrže žogo vsaj enkrat skozi obroč se oceni z 10 točkami. Dosegljivih je samo 10 točk.

5. O poznavanju sokolstva velja isto kakor za nižjo moško deco.

VIŠJA ŽENSKA DECA od 9.—14. leta tekmuje v:

nastopu k prostim vajam (redovne vaje) — prosti vaji — skoku v daljino — metu žoge skozi obroč — izmeničnem teku na 40 m — poznavanju sokolstva.

1. Nastop k prostim vajam, kakor višja moška deca.

2. Prosta vaja je predpisana za vsa okrožja v župi. Odstop je isti kot pri moški deci.

3. Skok v daljino z zaletom, skače se dvakrat.

2.90 m . . .	10 točk	2.60 m . . .	4 točke
2.85 m . . .	9 točk	2.55 m . . .	3 točke
2.80 m . . .	8 točk	2.50 m . . .	2 točki
2.75 m . . .	7 točk	2.45 m . . .	1 točka
2.70 m . . .	6 točk	2.40 m . . .	0 točk
2.65 m . . .	5 točk		

4. Met žoge za odbojko skozi obroč:

Na stojalo za skok (ali na kol) v višini 2,50 — 3 m se pritrdi na vrhu železen obroč v premeru 35 cm. Obroč je pritrjen vodoravno. V razdalji 3 metrov se začrta polkrog.

O c e n a: Dovoljeni so 3 meti. Vsak met se oceni za sebe s 3 točkami. Žoga mora pasti skozi obroč od zgoraj. Meče se z obema rokama. Ako tekmovalka pri metanju stopi na črto, se dotični met oceni z 0. Dosegljivih je 9 točk.

5. Izmenični tek:

Isto kot pri nižji moški deci samo s to razliko, da je razdalja 40 metrov.

6. Pri poznavanju sokolstva se obravnava ista tvarina kot pri višji moški deci. Veljajo tudi iste opombe.

Ne plaši se znoja, ne straši se boja,
Saj moško dejanje krepčuje moža.
A pokoj mu zdrave moči pokonča,
Dejanje ti ljubi, a boj se pokoja.

S. Gregorčič

OBJAVE

IZ ŽUPNEGA TO

Proste vaje za moško in žensko deco bodo objavljene v prihodnji številki župnega vestnika.

Nedeljski tečaj iz obrambnosti je v mesecu januarju. Obiskuje ga 65 bratov iz vse župe. Tudi vojaški novinci - Sokoli, ki prisostvujejo temu tečaju, pridobivajo mnogo na znanju za kadrsko službo.

Priporočamo društvom, da namesto malokalibrske puške naročijo zračne puške in to iz sledečih razlogov: malokalibrska puška ni primerna za vadbo v telovadnicah, posebno ne v zimskih dnevih. Njeni izstrelki podražijo izdatke, medtem ko zračna puška odgovarja vsem varnostnim predpisom za vadbo v telovadnicah in se lahko njena municija vedno znova uporablja in to leta in leta, dokler se ne porazgubi. Zato ne glejte na navidezno cenejše malokalibrske puške.

Predelava prostih vaj za moške in ženske oddelke je določena na dan 5. marca v Celju. Na predelavo so obvezni priti vsi okrožni načelniki ter člani župnega strokovnega odbora. Vabljeni so pa tudi vodniki oddelkov. Do tega časa se morajo imenovani naučiti prostih vaj ker bo na delovnem zboru samo pregled in ev. poprave.

Priprave za taborjenje so v polnem teku. Da bo mogoča tudi finančna pripomoč, razpečajte čimprej male Tyrševe znake, ki ste jih prejeli. Nekateri skrbne edinice so znake še naročile in tudi plačale.

Uvajajte v zimskem času v telovadnice glavne elemente iz obrambnosti pri svojih pripadnikih, da bodo naši okrožni obrambni zbori poleti zadostili svoji nalogi.

Nabava blaga za naraščajske hlačke je dovoljena samo pri dobavitelju, ki ga je določil župni SO. Ne kupujte druge vrste ali barve blaga drugod, da ne bo trpela enotnost.

Smučarske tekme v patroljnem teku bodo brez predhodne prijave takoj, čim bodo snežne prilike ugodne.

Izpiti za skrajšan rok službe v kadru bodo dne 13. marca v Celju

Naš prvi december

Nekateri ljudje, ki so se šele lani, predlanskim spomnili, da je 1. december naš največji državni in narodni praznik, so se široko razkoračili in nam Sokolom očitali, da ne praznujemo tega praznika dovolj dostojno, dovolj navdušeno. Nam, ki vemo kako se stvari pravzaprav razvijajo, nam ne morejo taki očitki razmajati ravnotežja na naši premočrtni poti, ki jo hodimo ne glede na vreme že dvajset let. Vendar je prav, da zabeležimo tudi na tem mestu podatke iz poročil naših edinic.

Župa šteje 58 edinic. Poročilo o proslavi 1. decembra 1938. je poslalo 49 edinic. Od teh so priredile svoje posebne proslave vse, razen dveh. Svečane seje sta priredili 42 edinici. Na teh sejah je bilo navzočih 5596 oseb. Dalje je priredilo 27 društev telovadne slavnostne akademije in 2 društvi mladinski akademiji. Na vseh 29 akademijah je bilo navzočih 7710 gledalcev.

V 15 društvih je bilo prevedeno 93 pripadnikov dece v naraščaj; v 22 društvih pa 134 naraščaja v članstvo. V 30 edinicah je ta dan položilo sokolsko prisego 483 sester in bratov.

Če bi ostalih devet edinic ne pozabilo, da so dolžne poslati poročilo, bi bila zgornja slika popolnejša.

Župni idejni tečaj

27. decembra preteklega leta se je zbralo v Sokolskem domu v Zagorju ob Savi 12 sester in 24 bratov, da si v župnem idejnem tečaju poglobijo svoje sokolsko znanje in utrdijo v bratskem krogu svoje sokolsko čustvovanje. Po svojih udeležencih so bila na tečaju zastopana naslednja društva: Brežice, Celje I, Dol pri Hrastniku, Gornji grad, Krško, Laško, Radeče, Rimske toplice, Rogaška Slatina, Sv. Jedert nad Laškim, Sv. Jurij pri Celju, Trbovlje, Vojnik, Zagorje ob Savi, Zidani most, Žalec in četa Sv. Jurij ob Taboru.

Tečaj je bil organiziran internatski, kar je pripomoglo, da je zavladalo med tečajniki pravo družinsko vzdušje, da so se po treh dneh skupnega bivanja kar neradi ločili.

V tečaju so predavali sledeči predavatelji: br. Jože Smertnik »Narodnoobrambno delo in sokolstvo«, br. dr. Maks Kovačič »Sokolstvo in Jugoslovenstvo«, »Sokolstvo in delavstvo«, ter »Sokolski tisk in književnost«, br. Janez Poharc, ki žal ni mogel priti osebno v tečaj, je predaval o »Sokolstvu in Slovanstvu«. Br. France Ostanek je predaval o položaju na naših mejah, sestra Mirka Grudnova »Sokolstvo in žena«, br. Drago Pahor »Sokolska misel«, »Kako naj služi prosvetno delo sokolski vzgoji«, »Naš narod onstran mej« in »Odnos sokolstva do sodobnih idejnih smeri«. Zgodovino sokolstva je podal br. Tone Zorko, ki je predaval še o Sokolski Petrovi petletnici in o »Sokolstvu v borbi za osvobojenje«. Br. Milan Mahkota je imel predavanje »Pota in cilji«, »Sokolstvo, vera in politika« ter »Idejno vzgojno delo prednjaka«.

Udeleženci župnega
idejnega tečaja
v Zagorju ob Savi

Kar dovolj programa za tri dni in pol! In vendar so tečajniki vzdržali v nezmanjšanem zanimanju. Jutranja in večerna telovadba (vaditelj br. France Klun) in vsakodnevna pevska ura, pri kateri sta vadila brata Culot in Adamič sokolske koračnice, je bila za tečajnike pravo razvedrilo. Tudi po večernih debatah so se mladi tečajniki zavrteli, dokler jih ni strogi hišni red prisilil k počitku.

30. decembra popoldne so se tečajniki razšli na svoje domove. Hvaležni so bratom Zagorjanom, ki so z dejanjem pokazali pravo sokolsko bratstvo in vsem predavateljem, ki so jim obogatili njih sokolska srca. V tečaju so prejeli; vrnili so se v svoje edinice, da sprejeto vrnejo s požrtvovalnim sokolskim delom.

Legionarji in Sokoli so eno. — Adolf Zeman »Polkovnik Švec«.

SOKOLSKA PETROVA PETLETNICA

Skopljanski mitropolit in SPP. Kako cenijo visoki cerkveni krogi pravoslavne veroizpovedi delo Sokolov v Petrovi petletnici nam kaže okrožnica skopljanskega arhijerejskega namestnika naslovljena na podrejeno duhovništvo. Iz te okrožnice citiramo le nekaj odlomkov:

»Iz poročila prosvetnega odbora sokolske župe v Skoplju se vidi, da je sokolstvo v svojem delu v teku Petrove petletnice doseglo vidne uspehe... To delo Sokolov zasluži vso pažnjo in priznanje, ker služi izboljšanju prilik in prosvেčevanju našega naroda...

Njegovo Visokoprevsveštenstvo Mitropolit gospod Josif je izvolil pohvaliti to delo Sokolov in odrediti, da se to poudari parohijskemu svečenstvu s priporočilom, da to delo Sokolov s svoje strani presrečno podpirajo z vidnim sodelovanjem v delu ali v podporanju same akcije Sokolov v tem pogledu...«

V naši župi bodo predvidoma tri svečane otvoritve domov in sicer v Žalcu, Rogaški Slatini in Št. Juriju ob Taboru.

Sokolsko društvo Vojnik, ki je svoj dom že zgradilo in otvorilo kot se je zaobljubilo, je v program zaobljub ponovno vneslo zaobljubo, da bo zvišalo število krojev članov in članic na 20.

Društveni staroste so prejeli ta mesec posebno župno okrožnico glede del na polju sokolske Petrove petletnice in prosimo, da se drže roka, ker drugače ne moremo sporočiti pravočasno podatkov br. savezu in ne moremo voditi potrebne evidence.

Četa Kiljačka, župe Zagreb, je v sokolski Petrovi petletki že dovršila sledeča dela: Zgradila je svoj dom in ga slovesno otvorila, zasadila je sadovnjak, speljala novo občinsko pot in še nekaj manjših del poleg osebnih zaobljub članstva. Četa deluje v kraju, kjer niso politične prilike ravno rožnate. In vsa dela v 2 letih, a naše čete...?

SPP v župi Tuzla lepo napreduje. Izvršeno je do polovice sprejetih obvez. V gradnji je 21 sokolskih domov. Zgradili so tudi eno šolo. Dve četi sta določili poseben prostor šoli v novozgrajenem Sokolskem domu. Posamezni člani pa so se obvezali, da šolsko sobo opremijo s potrebnim inventarjem. Izvršena je regulacija nekega potoka, v vasi Ribac pa so Sokoli zgradili most.

Sokolsko društvo Đevdelija se je obvezalo, da bo do leta 1941. vzdrževalo pet nadarjenih dijakov, da bodo mogli dokončati študije in tako kasneje služiti svojemu narodu.

Pravo delo je samo ono, pri katerem sodelujejo vsi. Vsak po svojih močeh in sposobnostih. Le tako stoji družba na čvrstih temeljih.
Tyrš.

SOKOLSKI TISK

Spremembe v saveznem tisku. Z novim letom se je število saveznih listov skrčilo. »Sokolski glasnik« bo nadalje izhajal kot tedensko, uradno glasilo Saveza. Povečan obseg mu bo omogočil, da bo v sodobni časnikarski obliki izčrpno poročal o delu v jugoslovenskem in slovanskem sokolstvu, kakor tudi o vseh pojavih v življenju našega naroda, ki morajo sokolstvo zanimati. Naročnina mu ostane kljub povečanemu obsegu ista, t. j. 50 din.

»Sokolska prosveta«, »Soko« in »Sokolič« so se združili v eno revijo »Soko«, katere prva številka je že izšla in nam kaže, da je bila misel o združenju popolnoma na mestu. Izšlo bo letno 10 števil. Letna naročnina znaša 45 din. — »Naša radost«, list naše dece, bo izhajala še nadalje samostojno. — Ne bi smelo biti društva, kjer bi bili ti trije listi nepoznani!

Dva koledarčka. Kot vsako leto, tako je tudi letos izdala Jugoslovenska sokolska matica v Ljubljani dva koledarja.

Jugoslovenski sokolski koledar, ki je žepnega formata, je uredil br. Verij Švajger. Poleg običajnega koledarskega gradiva so na straneh za vsakodnevne beležke označeni važni datumi iz sokolske in narodne zgodovine, kar posebno služi bratom prosvetarjem. V Sokolskem delu je objavljen nekrolog br. Đuri Paunkoviću in članek »Svi na rad!« Za pesmijo »Slavija se širi!« (s sekiricami) sledi Sokolska kronika za leta 1936—1938. Posebno vrednost koledarju pa daje »Pregled Sokolstva«, kjer je izčrpno in zgoščeno podan položaj vsega Sokolstva po župah in v statističnih tabelah skupno za vse župe in savez. Tudi za ostale sokolske zveze so navedeni podatki, vendar so podatki za ČOS še stari in veljajo za neokrnjeno, predseptembrsko ČSR.

Med besedilom je objavljeno več slik. Poleg slik našega staroste Nj. Vel. kralja Petra II. in pokojnega brata Đ. Paunkovića, so še slike vidnih Sokolov - jubilarov, med njimi našega župnega staroste br. Jožeta Smertnika. Koledar stane 7 din.

Kalendarić sokolske mladine je uredil br. Engelbert Gangl. V koledarskem delu ima za vsak mesec prav lepe vinjete. Koledarskemu delu sledi: »Slavija se širi« besedilo in sekirice, članek o pok. br. Đ. Paunkoviću in članek br. Poharca, v katerem je narezan pregled najvažnejših dogodkov v življenju Sokolstva v preteklem letu. To poročilo poživljajo lepe slike. Ta del koledarčka zaključuje Ganglova pesem »Jugoslavija«. Sledi več strani namenjenih raznim beležkam. Lični koledarček, ki stane samo 2 din, bo razveselil vsako sokolsko dete, vsakega naraščajnika in naraščajnico. — Toplo priporočamo oba koledarčka.

Narod je nesmrten le tedaj, če je nraven in se zaveda svojega etičnega poslanstva.

(K. Čapek)

RAZNO

Zares sokolska uprava. Uprava Sokolskega društva Sevnica šteje 19 članov. Od teh je 17 telovadcev in telovadk.

Slepci. »Slovenec že mori Slovenca, brata — kako strašna slepota je človeka!« Ali vam ne pridejo na misel ti Prešernovi verzi, ko čitamo po raznih listih o postopanju slovaške vlade s slovaškimi Sokoli? Po razpustu Sokola, ko so vse sokolske domove in telovadnice zasedli Hlinkovi gardisti, so nemški turnerji ponudili Sokolom gostoljublje v svojih telovadnicah. S strašno slepoto so udarjeni vsi tisti, ki ne občutijo krvave ironije, da morejo bratislavski Sokoli mimo nemških obmejnih straž že s samo sokolsko legitimacijo v zasedeno ozemlje Peteržalko telovadit v turnersko telovadnico, ker jim to v svobodni Bratislavi ni dovoljeno.

V hribih se dela dan... »Sokolska volja« je v svoji številki z dne 1. decembra 1938 poročala, da je v »Katoliškem verouku«, pomožnem učilu za III. razred strokovno nadaljevalnih šol tudi sledeči odstavek: »Katoličan ne sme stopiti k društvu, ki je teoretično ali praktično proti veri ali ki izpodkopava krščansko nrvnost. To so socijalistične, komunistične in sokolske organizacije.«

»Sokolski glasnik« z dne 6. I. t. l. pa poroča, da je ministrstvo trgovine in industrije z rešenjem št. 54964-H z dne 3. decembra 1938 zabranilo uporabo tega učbenika v zgoraj navedenih šolah.

IZ UREDNIŠTVA

Sestre, bratje! Število naročnikov na naš vestnik se je razveseljivo dvignilo in gojimo upanje, da se bo to dviganje še nadaljevalo. Želimo pa, da se prav tako dvigne tudi število naših sotrudnikov. Zato vabimo sestre in brate, ki znajo sukati pero, da vstopijo v naš sotrudniški krog. Prispevki naj bodo kratki, zgoščeni in pisani v poljudni obliki. Čimveč Vas bo sodelovalo pri listu, tembolj pester in zanimivejši bo. Ker želimo, da pride vestnik tudi v roke naraščaja, je sklenil uredniški odbor uvesti tudi posebno naraščajsko stran, da bodo tudi naši naraščajniki in naraščajnice imele možnost sodelovanja. Tudi nje vabimo, da se oglasijo.

Prosimo pa vse, da nam pošljejo svoje prispevke pisane s črnilom samo na eni strani lista.

BRANDY MALINOVEC R U M

F. S. LUKAS - CELJE

LIKER Na veliko! ŽGANJE